

بودجه R&D نظامی در سیطره قدرت‌های اقتصادی

«فرهیختگان» بررسی کرد، ۹۹ درصد بودجه تحقیق و توسعه اتحادیه اروپا برای ۶ اقتصاد برتر این قاره است»

پس از شکست طراحی های ایالات متحده در غرب آسیا آنها در آستانه اربعین حسینی به سمت ایجاد آشوب در عراق رفته اند. نقشه‌ای که با حضور میلیونی مردم به نتیجه نخواهد رسید

منتظر طوفان شن باشید

مسعود اسداللهی جوانان عراقی باید بدانند پشت صحنه آمریکا است

علی الفیاض تظاهرات عراق در اعتراض به فساد است

وضعیت دفن زباله در شهرهای بزرگ و تجربه‌های دنیا را بررسی کرده‌ایم

مدیریت پسماند

به سبک ماقبل تاریخ

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در جمع دانشجویان:

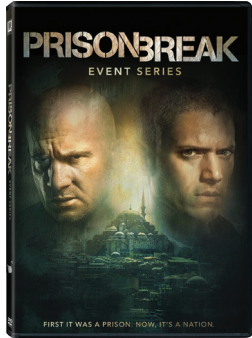
نظام آموزش عالی به کارآمدسازی نیاز دارد

گزارش «فرهیختگان» از نهادهایی که ۱۴ سال است باید در حوزه حجاب فعالیت کنند

در حجاب بودجه‌های بیکار

فیلتر سایت‌های دانلود فیلم به نفع سایت‌های قانونی یا منابع زیرزمینی؟!

برای دانلود قانونی هم فکر کردید؟

«وداع با آموزش و پرورش رایگان»

به همین آسودگی اصلی از اصول قانون اساسی متروکه می‌شود و یکی از مهم‌ترین تکالیف دولت که تکلیف بر آموزش و پرورش رایگان است بر زمین می‌ماند. ظاهراً دولت فقط برای معلمان وزارت آموزش و پرورش و برای دانش‌آموزانی که تحت این وزارتخانه باید تحصیل کنند، بودجه‌ای ندارد و هر زمان که فغان و آهی از این معلمان و دانش‌آموزان بر بیاید، باید آگاه باشیم که این دو قشر کسانی هستند که باید آینده را بسازند و اگر قرار باشد، در بودجه صرفه‌جویی شود، نمی‌توان ابتدا از حقوق معلمان و از وسایل آموزش و پرورش رایگان آغاز کرد. به نظر می‌رسد با اختصاصی سازی مدارس غیرانتفاعی و سیاست گسترش مدارس پولی باید اصل (۳۰) قانون اساسی را مغفول‌ترین اصل قانون اساسی در حال حاضر نامید. مدارس غیرانتفاعی در طول یک سال تحصیلی از والدین مالیاتی در حدود پنج تا هفت میلیون و در برخی موارد تا حدود ۳۰ میلیون تومان دریافت می‌کنند و هر کسی که توانمندی مالی بالاتری داشته باشد، می‌تواند در این مدارس ثبت‌نام کند و علاوه بر تحصیل از کلاس‌های آموزش موسیقی، نقاشی و... نیز بهره‌مند شود. تعجب‌برانگیز آن است که در نظام جمهوری اسلامی ایران برای خانواده‌های مذهبی، مدارس مذهبی و اسلامی ایجاد شده است. دقیقاً مشابه آنکه شما بخواهید در انگلیس یا آمریکا فرزند خود را به مدارس اسلامی بفرستید و برای این مدارس نیز هزینه‌های گزافی باید پرداخت شود تا فرزند شما در محیطی مذهبی تحصیل کند. سوال اینجاست که مردم این سرزمین برای چه چیزی دست به انقلاب زدند؟ برای ایجاد تحول و اسلامی شدن نظام سیاسی که اکنون باید برای این تربیت اسلامی نیز هزینه پرداخت کنند. به‌نظر میرسد از لحاظ حقوقی نمایندگان مجلس در گام نخست مکلف به طرح سوال از وزیر آموزش و پرورش هستند و سپس می‌توانند این وزیر را استیضاح کنند تا ماجرای تلخ مدارس دولتی و دریافت پول از والدین قبل از آنکه این بحران عمیق‌تر شود، به پایان برسد و دیگر هیچ مدرسه دولتی نتواند به بهانه تکمیل ظرفیت از ثبت‌نام دانش‌آموزان اجتناب ورزد. فراموش نکنیم یکی از اهداف و آرمان‌های نظام اسلامی تحقق عدالت و در رأس آن عدالت آموزشی است که قطعاً با این رویکردها این عدالت محقق نخواهد شد. گروهی از دانش‌آموزان این مرز و بوم در سیستان و بلوچستان و در مناطق محروم با کمترین امکانات آموزشی و حتی بدون داشتن تخته‌سیاه و... باید درس بخوانند و گروهی از دانش‌آموزان باید در پایتخت با پرداخت هزینه‌ای به اندازه تحصیل در مقطع دکتری داخل و خارج از کشور، دوره دبستان را با بالاترین امکانات پشت سر بگذارند. شرایط اقتصادی مردم ایران به گونه‌ای پیش‌رفته است که والدین توانایی تأمین حداقل‌های زندگی را نیز ندارند و باید با مشکلاتی همچون گرانی مسکن، اجاره‌بها، خوراک، پوشاک و... کنار بیایند. حال به نظر می‌رسد پروژه متروکه کردن اصل (۳۰) قانون اساسی و تحمیل این هزینه‌ها به خانواده‌ها و سوق دادن آنها به سمت مدارس غیرانتفاعی امری است که صراحتاً با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در تضاد است. به‌عنوان پیشنهاد می‌توان گفت دولت می‌تواند بخش‌های گزاف بسیاری از دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌های ثروتمند و همچنین پاداش‌ها و کارانه‌های متعددی که برای آنها هم کاری انجام نمی‌شود را حذف کرده و این بودجه را برای اصلی‌ترین تکلیف خود، یعنی فراهم آوردن وسایل آموزش و پرورش استفاده کند.

محمد مهاجری مدرس دانشگاه وکیل دادگستری

روزهای آغازین مهرماه هر سال برای فرزندان پاک این سرزمین، روزهایی پر از انگیزه و تلاش برای شروع سال تحصیلی جدید است. دانش‌آموزی که از هفت‌سالگی تا ۱۸ سالگی باید فقط یک وظیفه داشته باشد و آن هم تحصیل و درس خواندن است. پدر و مادر فرزندان اما وظایف متعدد دیگری را برعهده دارند. روزگاری تحصیل مخصوص اقشار یا طبقات خاصی از جامعه بود؛ تا آنکه به‌تدریج «اصل آموزش و پرورش همگانی» و البته «رایگان» به رسمیت شناخته شد و به‌عنوان یک حق بشری با عنوان «حق بر آموزش و پرورش» یا «حق بر تحصیل» در اسناد بین‌المللی مورد شناسایی قرار گرفت. در نظام جمهوری اسلامی ایران، پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ و در زمان تدوین اصول قانون اساسی، اصلی با عنوان آموزش و پرورش رایگان در قانون اساسی گنجانده شد. اصل (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مقرر می‌دارد: «دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم آورد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به‌طور رایگان گسترش دهد». این اصل دوره متوسطه است؛ از لحاظ حقوقی، این تکلیف یعنی کلیه دانش‌آموزان در کشور ایران تا پایان دوره متوسطه باید از آموزش و پرورش رایگان برخوردار باشند. خوشبختانه تکلیف مندرج در اصل (۳۰) قانون اساسی تکلیف محض و غیرقابل تفسیر و تضيیق است و دولت به هیچ وجه نمی‌تواند آموزش و پرورش رایگان را از دایره تکالیف خود خارج کند؛ در حالی که به موجب ذیل اصل (۳۰) قانون اساسی تکلیف دولت درخصوص تحصیلات عالی و دانشگاهی تکلیفی است که مقید به قید «سر حد خودکفایی کشور» شده است و اگر دولت مدعی شود که تعداد متخصصان دارای مدرک دانشگاهی به میزان خودکفایی رسیده است، می‌تواند دانشگاه‌ها را به صورت غیررایگان اداره کند؛ در حالی که درخصوص تکلیف به آموزش و پرورش تا پایان دوره متوسطه صراحتاً و به‌صورت مطلق برای دولت تکلیف ایجاد شده است که وسایل آموزش و پرورش را فراهم کند. وزیر آموزش و پرورش و سایر مسئولان وزارتخانه آموزش و پرورش نیز بارها اعلام کرده‌اند که دریافت پول از والدین برای تحصیل در مدارس دولتی ممنوع و تخلف است. اکنون به‌نظر می‌رسد که آموزش و پرورش رایگان تبدیل به یک رویا شده است و مدارس دولتی تحت عناوین کمک و کمک داوطلبانه و مساعدت و... از والدین دانش‌آموزان مبالغی را دریافت میکنند تا آنها را در مدارس دولتی ثبت‌نام کنند. جالب اینجاست که وقتی والدین جهت ثبت‌نام فرزندان خود به مدارس دولتی مراجعه می‌کنند، به آنها اعلام خواهد شد که ظرفیت ثبت‌نام این مدرسه تکمیل شده است و باید به مدرسه دیگری مراجعه کنند و اگر بسیار خوش‌شانس باشند، مدرسه دیگری را پیدا خواهند کرد که با دریافت مبالغی فرزند ایشان را ثبت‌نام کند. به همین راحتی، ظرفیت ثبت‌نام تکمیل است.

است به‌ویژه اینکه در شبکه‌های اجتماعی افراد و گروه‌های نزدیک به جریان‌های بعثی به حمایت از آن برخاسته‌اند. این جریان تلاش کرده است اعتراضات مسالمت‌آمیز را به‌نوعی تبدیل به آشوب‌های خیابانی و جنگ شهری کند. به آتش کشیده شدن چند شورای استانداری و خسارت‌زدن به اموال عمومی در روزهای گذشته، بر حجم خشونت‌ها بین معترضان و نیروهای امنیتی افزوده است. طبق آخرین گزارش‌ها، در جریان اعتراضات اخیر در عراق تاکنون بیش از ۲۰ نفر کشته و صدها نفر مجروح شده‌اند. تحلیلگران عراقی انحراف اعتراضات مردمی را به آمریکا، رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی ربط می‌دهند. این مساله تا حدودی قابل اثبات است، چراکه در شبکه اجتماعی توئیتر، ۷۶ درصد کاربرانی که از هشتگ «العراق ینتفض» استفاده کرده‌اند، در عربستان سعودی حضور دارند. با وجود این، محمد الحلبوسی، رئیس مجلس عراق از نمایندگان تظاهرات‌کنندگان دعوت کرد برای طرح خواسته‌های خود در مجلس حاضر شوند. دفتر نخست‌وزیر عراق نیز شماره تلفن‌هایی را اعلام کرد و از معترضان خواست با وی تماس بگیرند و خواسته‌های خود را مطرح کنند. عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق با مبداء دیروز در یک سخنرانی تلویزیونی از مجلس و نیروهای سیاسی خواست به نخست‌وزیر برای تکمیل کابینه و اجرای تعدیلات وزارتی به‌دور از سهمیه‌بندی سیاسی اختیارات کامل دهند. نخست‌وزیر عراق با تاکید بر اینکه صدای معترضان قبل از تظاهرات شنیده شده و خواسته‌هایشان مشروع است، گفت: «درخواست‌ها برای مبارزه با فساد و اهتمام به آینده جوانان، مشروع است و ما به هر درخواست مشروعی پاسخ می‌دهیم.» روز جمعه دفتر نخست‌وزیر عراق نیز در بیانیه‌ای تصریح کرد شورای عالی مبارزه با فساد هزار کارمند دولتی با رتبه‌های گوناگون اداری را به علت فساد برکنار و واگذاری هر پستی به آنها در آینده را ممنوع کرد. این افراد در دادگاه‌های عراق در پرونده‌های مربوط به هدر دادن اموال عمومی و اختلاس یا ثروت‌اندوزی از اموال عمومی محکوم شده‌اند. روز گذشته احمد الصافی، نماینده آیت‌الله سیستانی مرجع عالی دینی عراق در خطبه‌های نمازجمعه کربلای معلی با غیرقابل‌پذیرش دانستن حملات به نیروهای امنیتی و تظاهرات‌کنندگان مسالمت‌جو و اموال عمومی، از روسای قوای سه‌گانه خواست اصلاحات را آغاز کنند.

هرچند تظاهرات مردمی در عراق در اعتراض به اوضاع نابسامان خدماتی و معیشتی رخ داده است، اما شعار علیه مرجعیت و محور مقاومت، نشان می‌دهد عناصر حزب بعث و سفارتخانه‌های آمریکا و عربستان سعودی تلاش کرده‌اند همچون سال گذشته، اعتراضات را منحرف کنند. آمریکا و متحدانش در منطقه پس از شکست در جنگ عراق، سوریه و یمن و با توجه به ناتوانی در تشکیل یک جنگ جدید در منطقه، تمرکز خود را بر تضعیف محور مقاومت قرار داده‌اند. عراق به‌دلیل شکاف‌های مذهبی و همچنین نقش متصل‌کننده ایران به سوریه و لبنان، گزینه مطلوبی برای آمریکا و متحدانش است. «فرهیختگان» در گفت‌وگو با مسعود اسداللهی، کارشناس مسائل منطقه و علی الفیاض، کارشناس عراقی به بررسی تحولات اخیر در کشور عراق پرداخته است. متن این گفت‌وگو‌ها را در صفحه هفت بخوانید.

فساد گسترده سیاسی در دولت به‌معنای عام، سهمیه‌بندی‌های سیاسی و ناکارآمدی‌های انباشت‌شده از دولت‌های قبل و همچنین عدم خدمت‌رسانی درست به مردم در دولت فعلی، منجر به شکل‌گیری یک جریان اعتراضی ابتدا در شبکه‌های اجتماعی و سپس در کف خیابان‌های عراق شد. تظاهرات مردمی، سه‌شنبه هفته گذشته (۹ مهرماه) در بغداد به راه افتاد اما بستر اصلی آن از چند روز قبل و در شبکه‌های اجتماعی شکل گرفت. دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی عراق عدم حمایت احزاب و طایفه‌ها از اعتراضات مجازی را نشانه واقعی نبودن آن در نظر گرفتند اما وقتی تظاهرات به خیابان‌ها رسید و شکل خشونت‌باری به خود گرفت، دولت و نهادهای امنیتی متوجه واقعی‌بودن آن شدند. آن‌گونه که رسانه‌ها گزارش داده‌اند، اعتراضات مردمی در بغداد، نجف، کربلا، ذی‌قار (ناصریه) و میسان (عمار)، بابل (حله) و بصره یعنی شهرهایی که عمدتاً شیعیان در آن سکونت دارند، شکل گرفت. خواست اصلی مردم، درمشکلات اقتصادی، مبارزه با فساد سیاسی و تقویت خدمت‌رسانی به مردم بود. در کمتر از دو دهه گذشته زیرساخت‌های عراق به‌دلیل تهاجم آمریکا و همچنین جنگ با داعش تقریباً از بین رفتند و با وجود فروش بیش از چهارمیلیون بشکه نفت در روز، هزینه‌های بازسازی کشور، بیشتر از توان دولت عراق است. علاوه بر این، مساله ساخت سیاسی قدرت در این کشور که منجر به تشکیل دولت‌های سهمیه‌بندی یا نوعی «مورکراسی توافقی» شده، زمینه‌ساز فساد در کشور شده است. این فساد توسعه‌یافته مانع توسعه کشور و خدمت‌رسانی به مردم شده است و بر همین اساس هر از چند گاهی مردم در اعتراض به این وضعیت به خیابان‌ها می‌ریزند.

آخرین تظاهرات گسترده مردمی در عراق به شهریورماه سال گذشته بازمی‌گردد. در آن ایام، جنوب عراق و به‌خصوص شهر بصره شاهد تظاهرات گسترده مردم در اعتراض به وضعیت بد خدمات‌رسانی دولت به این شهر بود. این اعتراضات بحق و درست مردم، به‌دلیل نفوذ برخی جریان‌های سیاسی و سفارتخانه‌های غربی و منطقه‌ای، به انحراف کشیده شد. در تظاهرات بصره با وجود اینکه اعتراضات به‌دلیل عدم خدمت‌رسانی به مردم بود، اما به ناگاه منحرف شد و به کنسولگری ایران در بصره کشیده شد و معترضان کنسولگری ایران را به آتش کشیدند. این اقدام در حالی صورت گرفت که چند روز قبل از آن، کنسولگری عربستان سعودی در بصره پس از ۳۰ سال مجدداً بازگشایی شده بود. البته ساعتی پس از این اقدام، مردم بصره با حضور در کنسولگری ایران تمامی خرابی‌های صورت‌گرفته را ترمیم کردند تا نشان دهند آنها میانه‌ای با این اقدامات ندارند. در تظاهرات اخیر عراق که به‌صورت پراکنده در چند شهر این کشور رخ داده، نشانه‌های تلاش برای انحراف اعتراضات مشاهده شده است. برخی شعارهای ضدمرجعیت و ضدایرانی و دست‌نوشته‌هایی که در تعارض با راهپیمایی اربعین است، تردیدها را نسبت به ماهیت این تظاهرات تشدید کرده